॥१॥ पत्रें
॥२३॥

(1)

श्रीसच्चिदानंदरूपेण ॥ ॐनमो विशदबोधविदग्धा ॥ विद्यारविंदप्रबोधा ॥
पराप्रमेयप्रमदा ॥ विलासिया ॥१॥ नमोसंसारतमसूर्या ॥ अप्रमीतपरमवीर्या ॥ तरु
णातरतुर्या ॥ लालनलीळा ॥२॥ नमोजगदखिळपाळना ॥ मंगळमणीनिधाना ॥ सज्ज
नवनचंदना ॥ आराध्यलिंगा ॥३॥ नमोचतुरचित्तचकोरचंद्रा ॥ आत्मानुभवनरेंद्रा ॥
श्रुतिसारसमुद्रा ॥ मन्मथमथना ॥४॥ नमोसुभावभजनभाजना ॥ भवेभकुंभभं
जना ॥ विश्वोद्भवभुवना ॥ श्रीगुरुराया ॥५॥ तुमचाअनुग्रहगणेशा ॥ जैंआपुला
सोरस ॥ तैंसारस्वतींप्रवेशा ॥ बाळकाहीआंथी ॥६॥ जीदैविकीउदार वाचा ॥ जैं
द्देशादेनाभिकाराचा ॥ तैंनवरससुधाब्धीचा ॥ पवाडुहोलाभे ॥७॥ जीआपुलेस्नेह
विवागेश्वरी ॥ जैंमुकयातें अंगिकारी ॥ तोवाचस्पतीसींकरी ॥ प्रबंधहोडा ॥८॥ हें
असोदिठीजयावरि झळके ॥ हापद्मकरुजयामाथां पारुखे ॥ तोजिवचिपरि
तुके ॥ महेशेंसीं ॥९॥ येवढें जिये महिमेचें करणें ॥ तेंवाचाबळेंवानावें कवणें ॥

॥गीताज्ञा० काय सूर्या चिया आंगा उटणें ॥ लागत आहे ॥ १० ॥ केउता कल्पतरूवरि फुलौ अध्या०
॥१॥ रा ॥ कायिसा पाहुणेरु क्षीरसागरा ॥ कवणा वासीं कापुरा ॥ सुवास देवों ॥ ११ ॥१०॥
चंदनातें काइ निचर्चावें ॥ अमृतातें केउतें रांधावें ॥ गगनावरि उभवावें ॥ घडे
केवि ॥ १२ ॥ तैसें श्रीगुरूचें महिमान ॥ आकळितें कें आहे साधन ॥ हें जाणोनि नि
मियांन मन ॥ निवांतचि केलें ॥ १३ ॥ तरि प्रज्ञेचेनि आंथिलेपणें ॥ गुरुसामर्थ्या
रूपक करूं म्हणें ॥ तरि मोतियां भिंगादणें ॥ तैसें होयील ॥ १४ ॥ काय साधें पंधर
या रजतवाणी ॥ तैसी असत्य यिरे स्तुतीची बोलणी ॥ उगया चि माथा ठेवि
जे चरणीं ॥ हें चि भलें ॥ १५ ॥ मग म्हणितलें जी जी स्वामी ॥ भले निममत्वें देखि
लीं तुम्ही ॥ म्हणोनि लक्ष्यार्जुन संगमीं ॥ प्रयागवट जालेती ॥ १६ ॥ मागां दुध देमु
णितलयासाटीं ॥ आघवेया क्षीराब्धीची करूनि वाटी ॥ उपमन्या पुढें धूर्ज
॥१६८॥ टी ठेविली जेवीं ॥ १७ ॥ ना तरि वैकुंठपीठनायकें ॥ रुसला ध्रुव कौतुकें ॥ ॥१॥

लुह्माविलादेउनि भातुकें ॥ ध्रुवपदाचें ॥ १८ ॥ तैसी जे ब्रह्म विद्या विद्यांरावो ॥
जो सकळ शास्त्रां विसांवता गावो ॥ तो भगवद्गीता की बोलिया गावो ॥ ऐसें केलें ॥ १९ ॥
जेंबोलिणियाचेरानीं हिंडतां ॥ नाथि की जे फळलियां अक्षरांची वार्त्ता ॥ ते वाचा
केली कल्पलता ॥ विवेकाची ॥ २० ॥ होती देहबुद्धि येक सरी ॥ ते आनंद भांडारिंचि कि
कीवोवरी ॥ मग गीतार्थ क्षीरसागरीं ॥ जळशायन जालें ॥ २१ ॥ ऐसें येकैक देवाचें
करणें ॥ अपार बोलें मी के विजाणें ॥ तर्‍ही अनुवादलों धीटपणें ॥ तें उपसाहिजे ॥
जी ॥ २२ ॥ आतां जी आपुले निरुपा प्रसादें ॥ म्या भगवद्गीता वोवी प्रबंधें ॥ पूर्वरचि
ड विनोदें ॥ वाखाणिलें ॥ २३ ॥ प्रथमीं अर्जुनाचा विषाद ॥ दुजां बोलिला योगविष
द ॥ परि सांख्य बुद्धि भेद ॥ दाउनियां ॥ २४ ॥ निजां केवळ कर्म प्रतिष्ठिलें ॥ तें च्छिवो
थां ज्ञानेंसी प्रकटिलें ॥ मग पंचमीं गव्हरिलें ॥ योगतत्व ॥ २५ ॥ तें चि षष्ठामाजि प्र
कट ॥ आसनालागुनि स्पष्ट ॥ जीवात्मभाव येकवाट ॥ होती जयापरी ॥ २६ ॥ ऐसी

राजवाडे संशोधन मंदिर धुळें ग्रंथांक
Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

॥गीताज्ञा॰ जेयोगस्थिती॥आणियोगभ्रष्टांजेगती॥तेआघवीचिउपपत्ति॥दाखविली॥ ॥अध्या॰
॥२॥ षष्ठीं॥२७॥मगतयावरिसप्तमीं॥प्रकृतिपरिहारउपक्रमीं॥करूनि भजती ॥१०॥
जेपुरुषोत्तमीं॥म्हणितलेंच्यान्ही॥२८॥पाठींसप्तमप्रश्नसिद्धी॥बोलोनियांप्र
याणसमयबुद्धी॥एवंसकळवाक्यांअवधी॥अष्टमाध्यायीं॥२९॥मगशब्द
ब्रह्मीं असंख्याकें॥जेतुलाकाहीं अभिप्रावएकें॥तेतुलामहाभारतेंयेकें॥ल
क्षेंजोडे॥३०॥तियेंआघवांचिजेंमहाभारतीं॥तेंठापेदळछाअर्जुनवाचोक्ती॥
आणिजेंगीतार्थेश्रातेंसातीं॥तेंयेकउनवमीं॥३१॥म्हणोनिनवमीच्याअभि
प्राया॥सहसामुद्रालावाव या॥प्रियाळाकायमीवायां॥गरूवतिबोलों॥३२
हांहोगुळअसारवरमाळेयाचे॥बांधेतरियेकाचिरसाचे॥पाहातीतरिविशेष
गोडीयेचें॥अनानआंथी॥३३॥येकजाणोनियांबोलती॥येकवायेंगवजाण
॥१७१॥ ॥१६४॥ वती॥येकजाणोंजातां हारपती॥जाणतेगुणेंसीं॥३४॥ऐसेअध्यायहेगीतेचे॥

परियेथ अनिर्वाच्यपण नवमान्वें । तर्‍हीं वाखाणिलें हें तुमचें । सामर्थ्य प्रभु
३५ हां होये कांची कागी चित्तपिनली । येकीं सृष्टी वरिसृष्टी केली । येकीं पाषाणीं
वाउनि उतरिली । समुद्रीं कटकें ३६ येकीं आकाशीं सूर्य तें धरिलें । येकीं चु
ळीं चि समुद्रा भरिलें । तैसें मज मुकेया करवी बोलविलें । अनिर्वाच्य तुम्हीं ३७
परिहें असो येथें ऐसें । रामरावण झुंझिनले कैसे । नानाराम रावणा कां जैसे । मी
नले समरीं ३८ तैसें नमें वमीं श्रीकृष्णाचें बोलणें । तें नवमीं च या ऐसें मी म्हणें
ययानिवाउात्ततत्त्व जाणे । जया गीतार्थ [illegible] प्रांश ३९ एवं नवही अध्याय पहिले
मियां मातसारिखे वाखाणिले । आतां उत्तरखंड उपायिलें । ग्रंथिचें आयिका
४० जेथें विभूति प्रतिविभूती । प्रस्तुत अर्जुना सांगिजती । ते विदग्ध रसव
ती म्हणिपेल कथा ४१ देशियेचेनि नागरपणें । शांत शृंगारातें जिणें । यावो
वियाकी लेणें साहित्या होती ४२ मूळग्रंथिचिया संस्कृता । सर्वें नीट मऱ्हा

Digitization project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

टीपदत्तां। अभिप्रायें मानिलियां। उचित्त। कवण भूमिका हे नेणवे। ४३। जैसें
सें अंगिचेनि सौंदर्यपणें। लेणियांसि अंगचि होय लेणें। तेथें अलंकारलें
कवण कवणें। हें निर्वचेना। ४४। तैसी देशी आणि संस्कृत वाणी। येका भावा
र्थाचां सुखासनीं। शोभतिसे आयणी। चोखट आयिका। ४५। उदेलियां भा
वरूप। करितां आगे रसवृत्तिचें वोडप। चातुर्य म्हणे पडप। जोडलें आम्हां। ४६।
तैसें देशियेचें लावण्य। हिरोनि रसा आणिजेल तारुण्य। मग म्हणिपेल तें
अगण्य। गीतातत्त्व। ४७। श्रीभगवानुवाच। भूय एव महाबाहो शृणु मे परमं वचः।
यत्तेहं प्रियमाणाय वक्ष्यामि हितकाम्यया। १। टिका। ॐ नमो भगवते वासुदेवाय।
तो चि चराचर परमगुरु। चतुरचित्तचमत्कारु। तो आयिका यादवेश्वरु। काय बो
लता जाला। ४८। ज्ञानदेव निवृत्तिचा म्हणे। ऐसें बोलिलें श्रीहरि तेणें। ऐक अ
र्जुना आघवी मातुझें अंतःकरणें। घडौता हो सी। ४९। आम्हीं मागां जें निरूपण केलें

तें अवधानचि गा तुसें तुकिलें ॥ तवं टांचें न क्षेमलें ॥ पूरतें आहे ॥ ९० ॥ घटीं थो
डें ऐसें उदक घालिजे ॥ तें न गळे तरि वरी ताप रिजे ॥ तैसा परिसौनि पाहिला
सितवं परिसविजे ॥ ऐसेंचि होत असे ॥ ९१ ॥ पहिलें अवंचीत यावरी सर्वस्व सांडि
जे मग चोरवत रिता चि भांडारी कीजे ॥ तैसा आतां किरीटी तुं मासें ॥ निधान पैं
गा ॥ ९२ ॥ ऐसें अर्जुना येउतें सर्वेश्वरें ॥ पाहोनि बोलिलें आदरें ॥ गिरि देखोनियां
सुभरें ॥ मेघ जैसा ॥ ९३ ॥ तैसा हा पाळु वंचा नावो ॥ म्हणे ऐकें गा महाबाहो ॥ सांग
तला चि अपिभावो ॥ सांगिजेल पुढती ॥ ९४ ॥ पैं प्रतिवर्षी क्षेत्र पेरिजे ॥ तवं तवं
पिकाची अधिक वाढी देखिजे ॥ परि याला गि नुपरागिजे ॥ वाहो करितां ॥ ९५ ॥ पुढती
पुढती पुवदेतां ॥ जोडे वानियेची अधिकता ॥ म्हणौनि सोनें पां दुसुता ॥ ओघरूं
चि आवडे ॥ ९६ ॥ तैसा येथें तुं पार्था ॥ तुज अभार नाहीं सर्वथा ॥ आम्हीं आपु
लियाचि स्वार्था ॥ बोलों निपुढती ॥ ९७ ॥ अगा बाळका लेवविजे लेणें ॥ तें यया

॥ गीता॰ ॥ ४ ॥ श्रृंगारातें काय जाणे ॥ ते सुखाचे सोहळे करणें ॥ आपुलिये दिठी ॥ ८८ ॥ तैसें तु ॥ अध्या॰ ॥
झें हीत आघवें ॥ जवं जवं तुज फावें ॥ तवं तवं आमुचें प्रेम दुणावें ॥ ऐसें आहे ॥ ८९ ॥ ॥ १० ॥
आतां अर्जुना असो हे विकडी ॥ मज उघडु तुसी चि आवडी ॥ म्हणोनि तुसी मि
शिवडी ॥ बोलतां न पडे ॥ ९० ॥ आम्हां येतुलेया चि कारणें ॥ तें चि तें तुजसी बोल
णें ॥ परि हें असो आतां अंतःकरणें ॥ अवधान देयी ॥ ९१ ॥ आयिकें सुवर्म ॥ वाक्य
माझें परम ॥ जियें अक्षरें लेऊनि परब्रह्म ॥ खेवों येत सें तुज ॥ ९२ ॥ न मे विदुः सुर
गणाः प्रभवं न महर्षयः ॥ अहमादिर्हि देवानां महर्षीणां च सर्वशः ॥ २ ॥ टिका ॥ ध ॥
पैं किरिटी तुं मातें ॥ नेणसी ना निरुतें ॥ तरि तो चि गा मी येथें ॥ विश्व हें स्वप्न ॥ ९३ ॥ जेथें
वेद मुके जाले ॥ मन पवन पांगुळले ॥ रात्रि विण मावळले ॥ रवि शशि जेथें ॥ ९४ ॥
॥ १७१ ॥ अगा उदरींचा गर्भ जैसा ॥ न देखे आपुलिये मातेची वयसा ॥ मी आघवयां दे
वां तैसा ॥ नेणवे चि काहीं ॥ ९५ ॥ आणि जळचरां उदधीचें मान ॥ मशका नोळं

राजवाडे संशोधन मंडळ ग्रंथालय

डवेचिगगन ॥ तेविम हर्षाचेंज्ञान ॥ नदेखेचिमातें ॥ ६६ ॥ मीकवणकेतुला ॥ कव
णाचाकेंजाला ॥ ययानिरूप्ति करितां बोला ॥ कल्पगेले ॥ ६७ ॥ कांजें महर्षी
आणितयांदेवां ॥ येरांही भूतजातां सर्वां ॥ मीचि आदि म्हणोनि पांडवा ॥ जाण
तांअवघड ॥ ६८ ॥ उतरलें उदक पर्वतवरुते ॥ झाड वाढतां शेंडांहुनि मुळासि
लागे ॥ तरि म्यांजालेनिजगें ॥ जाणिजेमातें ॥ ६९ ॥ गाभेवनें वटु गोवेंसें ॥ नातरि वे॰
तरंगीसागरसांटवे ॥ कांपरमाणुमाजिसमावे ॥ भुगोळहा ॥ ७० ॥ तरि म्यांजाल
यां जिवां ॥ ऋषीअथवांदेवां ॥ मातेंजाणावयाहोआवा ॥ अवकाशुगा ॥ ७१ ॥ श्लोक ॥
योमामजमनादिंचवेत्तिलोकमहेश्वरं ॥ असंमूढः समर्त्येषुसर्वपापैः प्रमुच्य
ते ॥ ३ ॥ टिका ॥ ऐसाही जरिविपायें ॥ सांडुनि पुढिलपाये ॥ सर्वेंद्रियेंसीं गाये ॥ पाठि
मोराजो ॥ ७२ ॥ प्रवर्तलाही वेगीं बहुडे ॥ झांकरीदेहघाळोनिमागिळीकडे ॥
महाभूतांचियाचेंढ ॥ माथयावरि ॥ ७३ ॥ तथेंराहोनिगायींगिके ॥ स्वयंप्रकाशें

The Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

॥गीताज्ञा० ॥ ५ ॥ चोरवें ॥ अजत्व माझें देखे ॥ आपुलिया डोळां ॥ ७४ ॥ मी आदी ज्ञ परात्पर ॥ सक ॥ अध्या० ॥ १० ॥
ळ लोकां महेश्वर ॥ तयामातें जो नर ॥ ययापरि जाणे ॥ ७५ ॥ तो पाषाणा माजि परि
स ॥ जैसा रसाआंत सिद्धरस ॥ तैसा मनुष्यामाजि अंश ॥ माझा जाणें ॥ ७६ ॥ तो
चालता ज्ञानाचें बिंब ॥ तयाचे अवयव ते सुखाचे कोंभ ॥ परि मानुसपणा
ची भांब ॥ लौकिक भाग ॥ ७७ ॥ पैं अवचटया कापुरा ॥ माजि सांपडे जऱ्हीं हिरा ॥
तऱ्हीं वरि पडलियां निरा ॥ नागवे की ते ॥ ७८ ॥ तैसा मनुष्यलोकां आंत ॥ जऱ्हीं
जाला तो प्राकृत ॥ तऱ्हीं प्रकृति दोषांची मात ॥ नेणिजे तेथें ॥ ७९ ॥ तो आपसया
चि सांडिजे पापीं ॥ जैसा जळत चंदन सर्पी ॥ तैवि मातें जाणे तो संकल्पीं ॥ वर्जु
निघांपे ॥ ८० ॥ येथें ते चि कैसें मातें जाणिजे ॥ ऐसें कल्पी जरि चित्त तुझें ॥ तरि मी
ऐसा हे माझे ॥ भाव आयिक ॥ ८१ ॥ जे वेगळाले अंभूतीं ॥ सारिखे होउनि प्रकृती ॥
विखरले आहेति ते त्रिजगतीं ॥ आघवीये ॥ ८२ ॥ बुद्धिर्ज्ञानमसंमोहः क्षमा सत्यं

॥ १७२ ॥

दमः शमः ॥ सुखदुःखं भवोभावो भयंचाभयमेवच ॥ ४ ॥ टिका ॥ श्रीराम ॥ ८२ ॥
तेथें प्रथम जाण बुद्धी ॥ मग ज्ञान जें निरवधी ॥ असंमोह सहन सिद्धी ॥ क्षमा सत्य
शा३ ॥ ८३ ॥ मग दम दम दोन्ही ॥ कां सुखदुःख जें वर्त्तै जनीं ॥ अर्जुना भावाभाव नामानीं ॥
भावाचि माजि ॥ ८४ ॥ श्लो ॥ अहिंसा समता तुष्टिस्तपोदानं यशोयशः ॥ भवंति भा
वा भूतानां मत्त एव पृथग्विधाः ॥ ५ ॥ टिका ॥ पैं भय आणि निर्भयता ॥ कां अहिंसा
आणि समता ॥ हें मम रूपचि पांडुसुता वोळखवु ॥ ८५ ॥ दान यश कां अपकीर्त्ती ॥
हे जे भाव सर्व दिसती ॥ ते मजपासौनि होती ॥ भूतांचा ठायीं ॥ ८६ ॥ जैसीं भूतें अ
हाती भिन्नानी ॥ तैसेंचि हें वेगळाले मानीं ॥ ये कां उपजती माझा ज्ञानीं ॥ ये कने णती
मातें ॥ ८७ ॥ प्रकाश आणि कडवसें ॥ दोन्ही सूर्याचि स्तव जैसें ॥ प्रकाश उदयीं दि
से ॥ तम अस्तु सवें ॥ ८८ ॥ आणि माझें जाणणें नेणणें ॥ तें तंव भूतांचिया भावा
चें करणें ॥ म्हणौनि भूती भावाचें होणें ॥ विषम पडे ॥ ८९ ॥ इयापरी माझा भावीं ॥

हे जीवसृष्टी आघवी ॥ गुंतली असे जाणावी ॥ पांडुकुमरा ॥ १० ॥ आतां इये
सृष्टीचे पाळक ॥ जयां अधीन वर्त्तती लोक ॥ ते अकरा भाव आणिक ॥ सांघेन
आयिक ॥ ११ ॥ श्लोक ॥ महर्षयः सप्त पूर्वे चत्वारो मनवस्तथा ॥ मद्भावा मानसा जा
ता येषां लोक इमाः प्रजाः ॥ ६ ॥ टी० ॥ तरि आघवां चि गुणीं वृद्ध ॥ जे महर्षीं माजि
प्रबुद्ध ॥ कश्यपादि प्रसिद्ध ॥ सप्त ऋषी ॥ १२ ॥ आणि आणिक ही सांगिजताती
तरि चौदा आंतुल मुदल ॥ स्वयंभुमुख्य अडिल ॥ च्यारी मनु ॥ १३ ॥ ऐसे हे अकरा ॥
माझां मनीं जाले धनुर्द्धरा ॥ सृष्टी च्या व्यापारा ॥ लागोनियां ॥ १४ ॥ जैं लोकांचे
या व्यवस्थे न पडे ॥ जैं त्रिभुवनाचें काही न मंडे ॥ जैं महाभूतांचें दळवाडें ॥ अ
चुंबित आहे ॥ १५ ॥ तैं चि हे जाले ॥ मग इहीं लोकपाळ केले ॥ तेथ आधार चुनिगले ॥
॥१७७॥ आणि तयांचें जन ॥ १६ ॥ म्हणोनि अकरा ही हे राजा ॥ येर जग हें यांचिया प्रजा ॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

एवंविश्वविस्तार माझा॥ ऐसेंजाण॥ ९७॥ पाहेपां भूमीसीं बीजयेकलें॥ तेंकुढलि
यांबुढजालें॥ बुंदीकोंभफुटले॥ खांदियांचे॥ ९८॥ खांदियां पासौनियां अनेका॥
फांटलीयाशाखापशाखा॥ शाखास्तवदेखा॥ पल्लुवपानें॥ ९९॥ पालवीं फुलफळ॥
ऐसेंवृक्षत्वजालेंसकळ॥ तेंनिर्धारितांकेवळ॥ बीजचिअघवें॥ १००॥ तैसामी॥
येकुचिपहिलें॥ मगमीतेंमनातेंवियालें॥ तेथेंसप्तऋषीआणिजाले॥ च्यारीमनु॥
१॥ तिहीं विविधलोकसृजिले॥ लोकीलोकपाळवेगळाले॥ लोकपाळींवाढवि
लें प्रजाजात॥ २॥ ऐसेनविश्वहें येथें॥ मींचिविस्तारलोंहें निरुतें॥ परिभाववांचोनि
हातें॥ मानेजया॥ ३॥ श्लोक॥ एतांविभूतिंयोगंचममयोवेत्तितत्वतः॥ सोविकंपेनयो
गेनयुज्यतेनात्रसंशयः॥ ७॥ टिका॥ ह्यालागिपैंसुभद्रापती॥ हेभावयामाझिया
विभूती॥ आणिह्याचियास्तवव्याप्ती॥ व्यापिलेंजग॥ ४॥ म्हणोनिगा ह्यापरी॥
ब्रह्मादिपिप्पालिकावरी॥ मींवांचूनिदुसरी॥ गोठीनाहीं॥ १०५॥ ऐसेंजाणेजोसत्वें॥

॥गीता०॥ ७ ॥ तयाचेयिरें जालें ज्ञानाचें ॥ म्हणोनि उत्तम मध्यमा भेदाचें ॥ स्वप्नहीं न देखे ॥ ६ ॥ मी ॥अध्या०॥ १०॥
माझिया विस्तृत्ती ॥ आंगीं विस्तृति अधिष्ठिलिया व्यक्ती ॥ हें अघवेंचि योग प्रतीती ॥
येकचि मानी ॥ ७ ॥ म्हणौनि निःशंकें येणें महायोगें ॥ मज मीनला आंतुलें निआंगें ॥
येथें संशयो करणें न लगे ॥ तो मी त्रिशुद्धी जालों ॥ ८ ॥ कां जें ऐसें किरीटी ॥ मातें भजे
जो अभेद दृष्टी ॥ तयाचिया भजनाचीसाटीं ॥ मी चि लाभें ॥ ९ ॥ म्हणोनि अभेदें
जो भक्तियोग ॥ येथें शंका नाहीं नये लाग ॥ करितां गेला तरी हें चांग ॥ तें सांगीतलें
आम्हीं ॥ ११० ॥ तो चि अभेद कैसा ॥ हें जाणावया चि मानसा ॥ साद जाली तरि परिये
सा ॥ बोलिजेल ॥ ११ ॥ श्लोक ॥ अहं सर्वस्य प्रभवो मत्तः सर्वं प्रवर्त्तते ॥ इति मत्वा
भजंते मां बुधा भावसमन्विताः ॥ ८ ॥ टिका ॥ तरि मीचि येक सर्वा ॥ यया जगा जन्म
॥१७४॥ पांडवा ॥ आणि मजचि पासौनि अघवा ॥ निर्वाहो ययांचा ॥ १२ ॥ कल्लोळमाळा
अनेगा ॥ परि जन्म जळाचि येथें गा ॥ आणि तें जळचि आश्रो तरंगा ॥ जीवन हीं

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

जळ ॥ ११३ ॥ इहींअघवांचिगयीं ॥ तयाजळचिजेविपाहीं ॥ तैसामींवांचूनिना
हीं ॥ विश्वींइये ॥ १४ ॥ ऐसियाव्यापकामानुनिमातें ॥ जेभजतीभलतेथें ॥ परिसा
चोकारेंउदितें प्रेमभावें ॥ १५ ॥ देशकाळवर्त्तमान ॥ आघवेंमजसींकरूनिअभि
न्न ॥ जैसावायहोऊनिगगन ॥ गगनींचिचरे ॥ १६ ॥ ऐसेंनिजेन्ज्ञानें ॥ खेळत्तसुखें
त्रिभुवनीं ॥ जगद्रूपामनीं ॥ सांटऊनिमातें ॥ १७ ॥ जेंजेंभेटेभूत ॥ तेंतेंमानिजे
भगवंत ॥ हाभक्तियोगनिश्चित ॥ जाणमाझा ॥ १८ ॥ मच्चित्तामद्गतप्राणाबोधयंतः
परस्परं ॥ कथयंतश्चमांनित्यंतुष्यंतिचरमंतिच ॥ ९ ॥ टिका ॥ श्रीवासुदेव ॥ ७ ॥
चित्तेंमीचिजाले ॥ मियांचिप्राणाधाले ॥ मगजिवांमरोंविसरले ॥ बोधाचियाभुली
॥ १९ ॥ मगतयाबोधाचेनिमाजें ॥ नाचतसंवादसुखाचेनिभोजें ॥ होतबोधाचीवरि
घेंपेंदीजे येकमेकां ॥ १२० ॥ जैसींजवळिकेचींसरोवरें ॥ उचंबळलियांकाळवतीं
परस्परें ॥ मगतरंगाचींधवळारें ॥ तरंगचिहोती [illegible] ॥ २१ ॥ तैसायेरयेरांचियेमि

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan

(16)

॥गीताटी॰ ळणी॥ पडतआनंदकुलोळाचियेवेणी॥ तेथेंबोधबोधाचीलेणीं॥ मिरवतअसे ॥अध्या॰
॥ ८॥ ॥२२॥ जैसेंसूर्येंसूर्यातेंवोवाळिजे॥ कांचंद्रेंचंद्रमयांखेवंदिजे॥ नातरिसरिसे ॥१०॥
निपाडेंमिळिजे॥ वोघीदोहीं॥ २३॥ तैसेप्रयागहोतसामरस्याचे॥ वरिवोसणतरं
गताहेसात्त्विकाचें॥ तेसंवादचतुःपथींचे॥ गणेशजाले॥ २४॥ तवांतयामहासुखा
चेनिक्षरें॥ धांवोनिदेहाचियागावांनाहिरें॥ मियांथाळेतेणेंउद्गारें॥ लागतीगर्जों
॥२५॥ पैंगुरुशिष्यसंधेंमेयेकांतीं॥ जेंअक्षरायेकाचीवदंता॥ तेमेघांचियापरीत्रिज
गती॥ वोसणातीसैरा॥ २६॥ जैसीकमळकळिकाजाळेपणें॥ हृदयीच्यामकरंदातें
राखोंनेणें॥ देरायारंकापारणें॥ आमोदाचें॥ २७॥ तैसेनिमातेंविश्वींकथित॥ कथि
तेनितोषेंकथुंविसरत॥ मगतयाविसरामाजिविरत॥ आंगेंजिवें॥ २८॥ ऐसेंप्रे
माचेनिबहुवसपणें॥ नाहिंरातिदेवोहेंजाणणें॥ केलेंमाझेंसुखअव्यंगवाणें॥
॥(११९)॥ आपणपयांजिहीं॥ २९॥ श्लोक॥ तेषांसततयुक्तानांभजतांप्रीतिपूर्वकं॥

ददामिबुद्धियोगंतंयेनमामुपयांतिते ॥ १० ॥ टिका ॥ श्रीआदिगुरुभ्योनमः ॥
तयांमगजेंआम्हींकाहीं ॥ द्यावेंअर्जुनापाहीं ॥ तेवायिंचीसेलतिहीं ॥ घेतलीगा ॥ १३० ॥
कांजेतेजियावाटा ॥ निघालेगासुभटा ॥ तेसोयपाहुनिअव्हांटा ॥ स्वर्गापवर्ग ॥ ३१ ॥
म्हणोनितिहींजेंप्रेम धरिलें ॥ तेंचिदेणेंआमुचेंउपायिलें ॥ परिआम्हींद्यावेंहेंहिकें
लें ॥ तिहींचिम्हणियें ॥ ३२ ॥ आतांययावरियेतुलेंघडे ॥ जेंतेंचिप्रेमआगळेंवाढे ॥ आ
णिकाळाचीदृष्टिनपडे ॥ हेंआम्हांकरणें ॥ ३३ ॥ ललयाचियाबाळका ॥ किरीटी ॥ गि
वंसणीघालुनिआपुलियास्नेहाचीदिठी ॥ जेसीखेळतांपाठीवाटी ॥ मायहान्ये
ळी ॥ ३४ ॥ तेंजोजोखेळदावी ॥ तोतोसोनियाचापुढांकरुनिठेवी ॥ तैसीउपास्तीची
पदवी ॥ मियोषितजायें ॥ ३५ ॥ जियेपदवीयेचेनिपोषकें ॥ तेमातेंचिपावतीयथासु
खें ॥ तेपाळितमजविशेषें ॥ करुआवडे ॥ ३६ ॥ पैंगाविश्वासियांमाझेंकोड ॥ मजतयां
अनन्यगताचीचाड ॥ कांजेंप्रेमळांचेंसांकड ॥ आमुचाघरीं ॥ ३७ ॥ पाहेपांस्वर्ग

(१४)

॥गीता०॥ मोक्षउपायिले दोन्ही मार्ग तयांचिया वाहणीं केले ॥ आम्हीं आंगही सेखीं वेचिलें ॥अध्या०॥
॥ ९ ॥ लक्ष्मीयेसीं ॥ २८ ॥ परि आपणपें विण जें येक ॥ तैसें तें सुखसाजुक ॥ सप्रेमळांला ॥ १० ॥
गीं देखें गेविलें जतन ॥ २९ ॥ हा गा बोवरि किरीटी ॥ आम्हीं प्रेमळ घेवों आपणयां साटीं ॥
इयां बोलिलिया बोली जाति गोठी ॥ तैसिया नोहति गा ॥ १४० ॥ तेषामेवानुकंपार्थ
महमज्ञानजं तमः ॥ नाशयाम्यात्मभावस्थो ज्ञानदीपेन भास्वता ॥ ११ ॥ टिका ॥
म्हणौनि मज आत्मयांचा भावो ॥ जिहीं जियावया केला ठावो ल्हावो ॥ येकु मी वांचौनि
येर वावो ॥ मानिलें जिहीं ॥ ४१ ॥ तयां तत्वज्ञा चोखटा ॥ दिविपोतांसिं सुभटा ॥ मग मी
चि होउनि दिवटा ॥ पुढां पुढां चालें ॥ ४२ ॥ अज्ञानाचिये राती ॥ माजि तमाची मेहुडी
दाटती ॥ तियें नाशौनि घालीं परौती ॥ तया नित्य उदो करीं ॥ ४३ ॥ ऐसें प्रेमळाचेनि
॥ १७९ ॥ प्रियोत्तमें ॥ बोलिलें जेथें पुरुषोत्तमें ॥ तेथें अर्जुन आति मनोधर्में ॥ निवालों जी म्हणे
॥ ४४ ॥ अर्जुन उवाच ॥ परंब्रह्म परं धाम पवित्रं परमं भवान् ॥ पुरुषं शाश्वतं दिव्यमादि
॥ ९ ॥

[...] Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

देवमजींविश्रु ॥१२॥ टिका ॥ श्री० ॥ हांहोजीअवधारा ॥ मळाकेरुफेडिलासंसारा ॥
जालोंजननीजठरजोहरा ॥ वेगळाप्रभू ॥४५॥ जीजन्मलेपणआपुलें ॥ हेंआजिम्यां
डोळांदेखिलें ॥ जितांजिवींहात चढलें ॥ आवडतअसे ॥४६॥ आजिअविद्याहेगेली ॥
सुविद्येउजवणजाली ॥ जेंवाक्यकृपालाधली ॥ देवाकेनिमुखें ॥४७॥ आतांयेणेंव
चनें तेजाकारें ॥ फिटलेंआंतबाहेर ॥ आंधारें ॥ म्हणौनिदेखतसेंसाचोकारें ॥ स्वरूप
तुझें ॥४८॥ तरिहोसीगातुंपरब्रह्म ॥ जयांमहांभूतांविसावयाचेंधाम ॥ पवित्रतुं
परम ॥ जगन्नाथा ॥४९॥ तुंपरमदैवततिहींदेवां ॥ तुंपुरुषजीपंचविसावा ॥ दिव्य
तुंप्रकृतिभावा ॥ पैलीकडिल ॥१५०॥ अनादिसिद्धतुंस्वामी ॥ जोनाकळसिजन्म
धर्मीं ॥ तोतुंहेंजीआम्हीं ॥ जाणितलेंआतां ॥५१॥ तुंययाकाळयंत्रास्सूत्री ॥ तुंदइयेजी
वकळेअधिष्ठात्री ॥ ०तुंब्रह्मकटाहधात्री ॥ हेंकळलेंफुडें ॥५२॥ श्लोक ॥ आहुस्त्वाम
ऋषयःसर्वेदेवर्षिर्नारदस्तथा ॥ असितोदेवलोव्यासःस्वयंचैवब्रवीषिमे ॥१३॥ टिका ॥

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai — Joint project of the Rajawade

॥गीताज्ञा० पैं आणिकही येक परी ॥ ययाची प्रतीति येतसे थोरी ॥ जें मागां ऐसेंचि ऋषेश्वरीं
॥१०॥ सांगीतलें तुतें ॥ ५३ ॥ परि तया सांगीतलयाचें साचपण ॥ आतां देखतसे हें अंतःकरण ॥ ॥अध्या०
जें कृपा केली आपण ॥ म्हणोनि देवा ॥ ५४ ॥ येऱ्हवीं नारद अखंड जवळां ये ॥ तो ही ऐ ॥१०॥
सें चि वचनें गाये ॥ परि अर्थ न बुझोनि गाये ॥ गीतसुख चि आयिको ॥ ५५ ॥ जी आंधळ
याचा गावीं ॥ जरी आपणपें प्रकटलें रवी ॥ तरी वातप जी चि तया होआवी ॥ वांचु
नि प्रकाश कैंचा ॥ ५६ ॥ येऱ्हवीं देवऋषी अध्यात्म गातां ॥ आम्हा चि राग गौडी सिं मधुर
ता ॥ तें चि फावे येरचित्ता ॥ न लगे चि काहीं ॥ ५७ ॥ पैं असित देवल याचें निहीं मुखें ॥ मी
ऐसें विधल तें आयिकें ॥ परि तैं बुद्धि विषयां वरवें ॥ घारली होती ॥ ५८ ॥ विषय विखाचा
पडिपाडु ॥ गोड परमार्थ लागे कडु ॥ कडु विषय तो गोडु ॥ जिवांसि जाला ॥ ५९ ॥ आ
॥१९७॥ तां आणिकांचें काय सांगावें ॥ राउळा आपण चि येउनि श्रीव्यासदेवें ॥ तुझें स्व
रूप आघवें ॥ सर्वदा सांगिजे ॥ १६० ॥ परि तो अंधारीं चिंतामणी देखिला ॥ जेवि

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे

राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)

दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८

Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com